

Најважнији извештаји и иницијативе о феноменима системске корупције које је Савет достављао Влади и Тужилаштву

Извештај о извозу шећера у земље ЕУ

- Први део Извештаја достављен је Влади 18. новембра 2003. године, а Републичком јавном тужиоцу два дана касније

Европска унија је 2001. године омогућила Србији извоз шећера произведеног у нашој земљи по преференцијалним условима на тржиште ЕУ. Како Европска канцеларија за сузбијање превара ОЛАФ, због неадекватне контроле порекла робе у Србији није могла да утврди да ли је било злоупотреба преференцијалног статуса, ЕУ је почетком 2003. године нашој земљи увела санкције на извоз шећера. Након анализе података о извозу шећера у ЕУ у периоду 2001-2003. године, Савет је констатовао да је у Србији потрошено и извезено од 100 до 300 хиљада тона шећера годишње који не постоји ни у производњи ни у легалном увозу. Савет је препоручио Влади да хитно утврди одговорност за драстичан обим уласка робе у земљу без царинске контроле.

- Други део Извештаја достављен је Влади 9. марта 2004. године

Наставак анализе размера злоупотребе преференцијалног статуса за извоз шећера у земље ЕУ и мера које је Влада предузела како би их прикрила, као и анализа последица које су те злоупотребе имале на индустрију шећера у Србији и приватизацију шећерана.

- Трећи део извештаја достављен је Влади 15. априла 2005. године

Анализа мера које је Влада предузела на расветљавању шећерне афере, и на опоравку српске индустрије шећера од последица енормног шверца и санкција ЕУ на извоз шећера. Савет је закључио да су активности Владе заправо допринеле даљем заташкавању шећерне афере, да се индустрија шећера у Србији није битније опоравила ни након укидања санкција ЕУ, зато што нису покренути поступци за утврђивање одговорности за шверц који је довео до санкција, и да је начин приватизације индустрије шећера у Србији довео до пропасти две највеће шећеране, београдске и зрењанинске.

Управа за борбу против организованог криминала (УБПОК) истраживала је извоз шећера у земље ЕУ. Извештај УБПОК се у великој мери поклопио са закључцима Савета, међутим даљи поступак је стопиран. Европска Унија је 22. јула 2004. године поново успоставила преференцијални режим за увоз шећера из Србије, уз услов да Србија у наредна три месеца заврши истрагу и казни одговорне за увођење суспензије. Упркос чињеници да је УБПОК у свом извештају констатовао бројне незаконитости, није покренут ни један кривични поступак за злоупотребе преференцијалног извоза. Савет никада није добио повратну информацију од тужилаштва у вези са Извештајем о извозу шећера. Република Србија је обештетила европска компаније које су претрпеле штету због злоупотребе преференцијалног извоза, међутим надлежни државни органи никада нису покренули регресне захтеве према приватним компанијама из Србије које су учествовале у злоупотребама.

Извештај о политици и процесу приватизације

- Достављен Влади 25. децембра 2003. године; две допуне са примерима сумњи на корупцију у поступању Агенције у конкретним случајевима достављене Влади 18. фебруара и 2. марта 2004. године

Анализа прописа и више десетина појединачних случајева, у којима постоје сумње на корупцију у поступању Агенције за приватизацију и Акцијског фонда. Савет је закључио да је приватизација потпуно издвојена из ширег контекста институционалних и економских реформи, као и да непрецизности у прописима стварају велике могућности за корупцију приликом спровођења приватизације. У допуни Извештаја Савет истиче да је директор Агенције за приватизацију, Мирко Цветковић истовремено био и директор без ограничења консултантске куће ЦЕС МЕЦОН, коју је Агенција често ангажовала за процене предузећа у приватизацији, а да је заменик директора Агенције за приватизацију, Звонимир Никезић, син Душана Никезића, власника ЦЕС МЕЦОН-а. Влада је одговорила Савету да су овакве везе између Агенције за приватизацију и консултантских кућа могуће због тога што у Србији још увек не постоји закон о спречавању сукоба интереса.

Извештај о стечају Сартида

- Достављен Влади 10. маја 2004. године, а Републичком јавном тужилаштву 17. маја 2004. године

Трговински суд је продајом Сартида са пет зависних предузећа из стечаја заправо спровео договор министра за приватизацију, Александра Влаховића са привилегованим купцем, уз драстично кршење права поверилаца и на штету државе. Начин продаје наводи на сумњу на корупцију у коју су укључени највиши органи извршне и судске власти. Стечај Сартида је показао сву слабост судске власти у Србији у односу на извршну.

Наводе из извештаја о стечају Сартида истраживао је УБПОК, али случај никада није процесуиран.

Извештај о Југоремедији

- Достављен Влади 16. септембра 2004. године, а Републичком јавном тужилаштву 3. фебруара 2005. године

Акцијски фонд је продао 42% акција фабрике лекова Југоремедија Јовици Стефановићу, који је у том тренутку био на Интерполовој потерници. Уговором о купопродаји, Акцијски фонд је обавезао купца да изврши докапитализацију фабрике, чиме му је заправо омогућио да постане већински власник. Мали акционари предузећа, власници 58% акција су се успротивили докапитализацији, што је довело до физичког сукоба акционара са Стефановићевим обезбеђењем, на који је држава реаговала тако што је послала јединице Жандармерије да помогну приватном обезбеђењу да избаци акционаре из фабрике.

Извештај о Ветеринарском заводу

- Достављен Влади 20. септембра 2004. године, а Републичком јавном тужилаштву 3. фебруара 2005. године

Врховни суд је 28. маја 2004. године поништио решење Министарства привреде којим је Ветеринарски завод продат конзорцијуму Зекстра-Банком и дао упуте да Министарство у поновном поступку отклони пропусте наведене у приговору другог понуђача, Конзорцијума запослених, и да држећи се правних схватања и примедби суда донесе ново решење. Уместо да поступи по налогу суда, Министарство је у поновљеном решењу само преписало поништено решење и закључило уговор о купопродаји са Зекстром.

Иницијатива за спречавање продаје пословног простора бившег Завода за обрачун и плаћања (ЗОП)

- Достављена Влади 1. децембра 2004. године

Савет је дао препоруку премијеру да заустави продају пословног простора ЗОП-а, који већ трећу годину, према уговору са тадашњим Гувернером НБЈ Млађаном Динкићем, бесплатно користи приватна банка Национална штедионица. У огласу је дат рок од осам дана за достављање понуда. Уобичајен рок за прикупљање оваквих понуда је 60 дана, а у року од осам дана се може јавити само неко за кога је оглас припремљен, а то је приватна банка Национална штедионица.

Извештај о Националној штедионици

- Достављен Влади 7. децембра 2004. године, а Републичком јавном тужилаштву 3. фебруара 2005. године

Гувернер НБЈ Млађан Динкић је омогућио Националној штедионици, приватној банци коју контролишу Вук Хамовић и Војин Лазаревић, да бесплатно користи опрему и пословни простор бившег ЗОП-а, доделио јој је без конкурса исплату великог дела старе девизне штедне и омогућио бројне друге привилегије. НБЈ је истовремено пропустила да утврди да повезана лица стичу контролни пакета акција Националне штедионице, као и да је у једном дану значајан износ девизних средстава направио круг између Беча, Москве и Београда на основу фиктивног посла и да су на крају од те трансакције купљене акције Банке.

Наводе из Извештаја истраживао је УБПОК, али случај никада није процесуиран.

Извештај о Мобтелу

- Достављен Влади и Републичком јавном тужилаштву 6. априла 2005. године

Савет је анализирао најважније аспекте оснивања компаније, улагања оснивачког капитала, издавања лиценце за рад, закључивања Анекса уговора о оснивању компаније,

као и проблеме везане за пословање и расподелу добити. Влади је између осталог дата препорука да стави ван снаге свој Закључак од 24. јуна 2004. године, будући да је у његовој припреми кључну улогу одиграо човек кога је Влада сменила са места помоћника министра, због сукоба интереса.

Иницијатива за успостављање законитог стања у предузећу Керамика из Кањиже

- Достављена Влади 12. августа 2005. године

Савет истиче да понашање полиције, која шести пут опструира спровођење судске одлуке и увођење већинских власника и легалних органа Керамике у предузеће, указује на могућу корупцију, и да овај случај јасно говори да непоштовање закона и уговора угрожава основна права грађана Србије, сигурност уговарања и сигурност приватне својине. Одлуке суда у Керамици не спроводе се због непоступања полиције, због чега се у фабрици годину дана одржава незаконито стање – мањински власник и нелегално руководство, који су силом запосели Керамику, и даље се налазе у предузећу.

Допис председнику Владе у вези Меморандума о разумевању, тајног споразума на основу којег је извршено преузимање трговинског ланца Ц маркет

- Достављен Влади 20. августа 2007. године

Савет је од малих акционара Ц маркета добио Меморандум о разумевању, документ који су потписали учесници у преузимању овог предузећа, тајкуни Мирослав Мишковић, Милан Беко и тадашњи директор тог предузећа Слободан Радуловић, на састанку који је организовао директор ЕКИ Инвестмента Данко Ђунић, на иницијативу председника Владе Војислава Коштунице. Предмет Меморандума је фиксирање цене акција Ц маркета и подела тржишта. Савет је у свом допису затражио од председника Владе да потврди аутентичност Меморандума.

Извештај о Ц маркету

- Достављен Влади и Републичком јавном тужилаштву 1. октобра 2007. године

Савет је препоручио Влади да што пре приступи измени законских прописа о заштити конкуренције, како се не би поновило успостављање монопола до каквог је дошло када је Делта преузела Ц маркет. Када је у питању афера настала око преузимања Ц маркета, Савет је оценио да, поред утврђивања свих чињеница и обавештавања надлежних органа и јавности о томе, Влада треба да приступи и утврђивању политичке одговорности лица умешаних у радње које одступају од европских правила понашања којима се штити конкуренција на тржишту.

Специјално тужилаштво за организовани криминал је 15. новембра 2007. године Савету доставило информацију о поступку који води пред Посебним одељењем Окружног суда у Београду против тзв. стечајне мафије за злоупотребе у пословању Ц маркета. Међутим, оптужницом против стечајне мафије није обухваћено

преузимање акција, нити меморандум, а од свих потписника меморандума оптужен је једино Слободан Радуловић, и то за дела којима је нанео штету осталим учесницима тајног картелског споразума

Извештај о концесији за аутопут Хоргош-Пожега

- Достављен Влади и Републичком јавном тужиластву 3. септембра 2007. године

Анализа доделе концесије за финансирање, пројектовање, изградњу, коришћење и одржавање аутопута Хоргош-Пожега. У питању је пример како политичари и извршна власт у Србији користе јавна добра у циљу остваривања пратијских интереса, што се огледа у чињеници да се јавни пут гради до изборне базе ресорног министра, иако његово крајње одредиште нема већи привредни, финансијски нити социјални значај, са становиште општег интереса Републике, док је завршетак Коридора 10 стратешки приоритет државе. Савет је такође оценио да је техничка Влада закључењем уговора о концесији прекорачила своје надлежности, што представља речит пример политичке корупције.

Извештај о концентрацији власништва у предузећу Лука Београд

- Достављен Влади 19. фебруара, а Републичком јавном тужилаштвоу 11. марта 2008. године

Акције Луке Београд продате су 2005. године фантомској фирми Ворлдфин. Као и у случају Ц маркета, очигледно да су акције купљене за рачун купца који је остао у сенци. Управним и надзорним органима Луке и Акцијском фонду било је познато да је у току нова процена Луке, и да ће налаз процене показати далеко већу вредност предузећа, међутим АФ је прихватио понуду Ворлдфина и тиме подстакао мале акционаре да продају своје акције. На овај начин Ворлдфин је по цени двоструко мањој од реалне дошао до већинског власништва над Луком, односно до 220 хектара земљишта у централној градској зони.

Извештај о Шинвозу

- Достављен Влади и Републичком јавном тужилаштвоу 30. септембра 2008. године

Агенција за приватизацију је дозволила власнику да фабрику намерно одведе у стечај, и да остави преко хиљаду акционара без имовине и око 700 радника без посла. Тек после отварања стечаја, Агенција је утврдила кршење уговора и покренула поступак раскида. Након раскида, Акцијски фонд је одбио да именује привременог заступника капитала, тако да права државе у стечају нико није заступао. Бивши власник је из преко реорганизације поново преузео фабрику, будући да су се његове фирме у стечају појавиле као највећи повериоци Шинвоза.

Републичко јавно тужилаштво је 5. фебруара 2009. године одговорило Савету да је Извештај са прилозима достављен Првом општинском јавном тужилаштвоу у

Београду ради поступања као по кривичној пријави против одговорних лица у Агенцији за несавестан рад у служби и против власника Шинвоза због проузроковања стечаја. Како у међувремену нисмо добили никакву информацију о даљем поступању тужилаштва, 9. фебруара 2011. године смо затражили да нас известе о статусу предмета. У одговору од 21. фебруара 2011. године наводи се да је кривична пријава Савета одбачена већ у октобру 2009. године.

Извештај о приватизацији предузећа Застава електро

- Достављен Влади 14. септембра 2009. године; допуна Извештаја достављена 16. Септембра

Извештај указује на пропусте Агенције за приватизацију приликом контроле извршења уговора о приватизацији, који је 2006. године закључен са Ранком Дејановићем, супругом председнице Скупштине Србије Славице Ђукић Дејановић. Поред кршења уговора у делу који се односи на обавезно инвестирање, документација коју је Савет анализирао указује и на ненаменско трошење средстава која је Застави електро одобрио Фонд за развој.

У допуни Извештаја, Савет је указао на покушај заташкавања кршења закона и уговора у приватизацији, тако што је Дејановић држави поклонио своје акције у Застави електро, избегавши тако контролу извршења Уговора и утврђивање одговорности за пропаст предузећа.

Извештај о приватизацији Трудбеник градње

- Достављен Влади 29. октобра 2009. године; допуна Извештаја достављена 20. јануара 2010. године

Извештај указује на озбиљне пропусте које су направили Агенција за приватизацију и Министарство економије у контроли извршења уговора о продаји једне од највећих грађевинских фирми у бившој Југославији предузећу Монтера. Монтера је у власништву Драгана Копчалића, доскорашњег високог функционера Демократске странке. Након што је Извештај достављен Влади, Агенција за приватизацију је спровела контролу извршења уговора у Трудбенику. Извештај Агенције од 26. новембра потврдио је наводе Савета, међутим, упркос налазима о драстичном кршењу уговора од стране Монтере, Агенција је одбила да раскине уговор.

Агенција није раскинула уговор о купопродаји, а Влада је 8. јула 2010. године донела Прогам мера за решавање статуса бивших и садашњих запослених у Трудбенику. Иако је Трудбеник 100% приватно предузеће, Влада је отпуштеним радницима на име социјалног програма из јавних фондова исплатила више од 1,2 милиона евра, како би зауставила њихове протесте и заташкала кршење закона у приватизацији предузећа.

Кривична пријава против 17 лица за злоупотребе у преузимању акција Луке Београд

- Поднета Вишем јавном тужилаштву 14. маја 2010. године

Савет је наставио да прати случај Луке „Београд“ као драстичан пример системске корупције и поништавања јавног интереса зарад интереса моћних појединаца. Кривична пријава је део настојања Савета да помогне институцијама надлежним за кажњавање корупције и подржи њихове напоре да раде по закону, без страха од моћних појединаца. Поднета је против бившег министра привреде Предрага Бубала, предузетника Милана Бека, председника Комисије за хартије од вредности Милка Штимца и чланова Комисије, директора и извршног директора Агенције за приватизацију Миодрага Ђорђевића и Горана Мрђе, директора Акцијског фонда Александра Грачанца, председника, заменика председника и чланова УО Луке „Београд“ Владете Чолића, Владете Благојевића, Мирка Васиљевића и Душана Косовца и председника и чланова Надзорног одбора.

Савет је од Вишег тужилаштва тражио информацију о статусу ове кривичне пријаве, али није добио одговор. Портпарол тужилаштва је изјавио у медијима да је предмет у преткривичном поступку.

Извештај о приватизацији ИП Просвета

- Достављен Влади 27. јула 2010. године

Савет је указао на кршење закона и уговора у приватизацији некадашње највеће издавачке куће на Балкану, од стране купца и Агенције за приватизацију. Савет је уврдио да купац не само да није извршио уговорне обавезе, за које му је Агенција оставила више накнадних рокова него што је законом предвиђено, већ је у међувремену продао део имовине Просвете и новац задржао за себе. Због свега овога, запослени у Просвети, који су доведени на руб егзистенције, обуставили су рад 20. јануара 2010. године и у штрајку остали више од 9 месеци.

Уговор са купцем Просвете раскинут је 15. септембра 2010. године, а над предузећем је отворен поступак реструктурирања. Агенција за приватизацију није предузела никакве кораке против купца у вези са отуђењем имовине Просвете.

Иницијатива у вези са приватизацијом Технохемије

- Достављена Влади 15. септембра 2010. године

Агенција за приватизацију је раскинула купопродајни уговор са купцем Технохемије и поред тога што је испунио све уговорне обавезе, измирио пет ипо од укупно шест рата купопродајне цене и инвестирао 60 милиона динара, што је двоструко више него што је уговором било предвиђено. Све ово првобитно је потврдила и Агенција, али је касније уговор ипак раскинула. Савет је указао Влади да се већи део некретнина Технохемије налази на локацији обухваћеној променама ГУП-а Београда којима је промењена намена дела земљишта у Луци Београд, чиме је власницима Луке омогућено да на том простору

граде стамбено – пословне објекте. Да би остварили своје планове, власници Луке настоје да дођу у посед земљишта Технохемије и других предузећа на поменутој локацији. Савет је препоручио Влади да у светлу ових чињеница испита сумње на корупцију у поступању Агенције у Технохемији.

Извештај о Срболеку

- Достављен Влади 25. октобра 2010. године

Комисија за хартије од вредности је 2007. утврдила да су предузећа Јовице Стефановића преузела контролу над фабриком лекова Срболек а да нису дала понуду за преузимање акција и наложила му да прода акције или да поднесе понуду. Стефановић је формално извршио овај налог, али је задржао фактичку контролу над Срболеком. Иако су остали акционари због овог преварног посла и због незаконитог пословања управе компаније поднели крувучну пријаву против Стефановића и његовог менаџмента, тужилаштво није поступило по њиховој пријави, тако да је Стефановић наставио да доноси одлуке на штету предузећа, његових акционара и Републике Србије.

Јовица Стефановић и директор Срболека Младен Лучић су ухапшени су 8. новембра 2010. године на основу кривичне пријаве коју је против њих поднела Пореска управа, као и због сумњи на злоупотребе у пословању Срболека. Над Срболеком је почетком 2011. године отворен предстечајни поступак, као последица вишегодишњег штетног пословања Стефановићеве управе.

Иницијатива Влади да обезбеди транспарентност и законитост продаје Телекома и Председнику Републике у вези најављене продаје Телекома

- Влади су достављене две иницијативе у вези са продајом Телекома, 20. октобра и 29. новембра 2010. године

Савет је у допису од 20. октобра нагласио да Влада мора да поштује процедуру и обезбеди транспарентност у продаји Телекома и указао на чињеницу да Влада месецима игнорише препоруке стручне јавности како да се либерализује тржиште телекомуникационих услуга без продаје доминантног оператера. Савет је такође истакао да би озбиљна последица продаје Телекома у овом тренутку била и ниска цена, због неповољног утицаја кризе на ниво тражње.

У другом допису Влади Савет упозорава на могуће незаконитости у продаји Телекома, истичући да из досадашњег поступка није јасно шта је предмет продаје Телекома, односно да ли Влада продајом 51% акција предузећа, продаје и телекомуникациону инфраструктуру. Уколико инфраструктура јесте предмет продаје, то би било противно важећим законима, који предвиђају да су добра од општег интереса ван промета. У вези продаје Телекома Савет се обратио и Председнику Републике дописом од 3. децембра исте године.

Извештај о послу постављања оптичких каблова кроз Србију, који је поверен предузећу Нуба инвест

- Извештај је достављен Влади Србије 25. новембра 2010. године

Издавање дозволе за изградњу оптичког кабла предузећу Нуба инвест д.о.о. из Београда од стране Министарства животне средине и просторног планирања, обављено је у незаконитој процедури, супротно одредбама Закона о планирању и изградњи и Закона о телекомуникацијама. У поменутој процедури изостало је организовање поступка јавног надметања, а необично је да је тај посао, поред бројних оператера са искуством и годину дана пре свих других добило непознато, новоосновано предузеће, које се пре овог посла није бавило телекомуникацијама, нити је имало лиценцу Ратела (Агенција за телекомуникације). Према подацима Агенције за привредне регистре, словеначка Нуба је своје предузеће у Србији регистровала 10. априла 2009. године, само неколико месеци пре добијања прве локацијске дозволе за посао са оптичким кабловима. Важно је рећи и да су хрватски медији писали о томе да је власник Нуба инвеста вишегодишњи пријатељ ресорног министра Оливера Дулића, што он није демантовао. Уколико је та информација тачна, она би свакако указивала на конфликт интереса и могућу крупну корупцију.

Влада Србије, која од 2005. године не одговара на извештаје Савета, овога пута је у веома кратком року, 19. јануара 2011. године, проследила одговор Министарства животне средине и просторног планирања у коме је, између осталог, наведено да је Министарство у свему поступало у складу са законом и да је такво мишљење, након увида у документацију, дало и Републичко јавно тужилаштво.

Након тога, Савет је два пута (1. фебруара и 11. марта 2011. године) од Републичког јавног тужилаштва тражио извештај о спроведеним радњама и о документацији на основу које је Тужилаштво дошло до таквог закључка. Из дописа који је Савету достављен 22. марта 2011. године јасно је да Тужилаштво дало мишљење на основу непотпуне документације. Притом напомињемо да је тужилаштво самостални државни орган који гони учиниоце кривичних дела, па према томе не може да даје никаква претходна мишљења без иницијалног акта у конкретним предметима да ли је нешто по закону или није, јер ће на тај начин претходно одлучити о нечем што тек може да буде предмет гоњења.

Анализа примене антимонополских прописа од 2006. до 2010. године и проблема у раду Комисије за заштиту конкуренције

- Анализа достављена Влади 15. децембра 2010. године

Анализа Савета указује на озбиљне пропусте у сузбијању монопола који су довели до великих поремећаја на тржишту, о чему посебно сведоче несташице виталних производа. Савет је нарочито истакао да је политика коју је Влада спроводила у овој области довела до тога да рад Комисије за заштиту конкуренције и решења која је она доносила нису допринела сузбијању монопола, јер Комисији нису дата одговарајућа овлашћења у складу са добром праксом Европске Уније. Због тога је потребно да Влада у целости реализује мере за сузбијање монопола сагласно препорукама Европске комисије, чиме ће отклонити

све препреке у раду антимонополске институције, заштити грађане од последица монопола и побољшати услове за пријем у Европску Унију.

Писмо Председнику Републике о проблемима корупције са којима се суочавају страни инвеститори у Србији

- Писмо достављено Председнику 30. децембра 2010. године

У складу са договором са конференције одржане 9. децембра поводом Међународног дана борбе против корупције, на којој је Председник изјавио да се њему страни инвеститори никада нису обраћали са приговорима да корупција за њих представља препреку за улагање у Србију, Савет је Председнику доставио информацију о случајевима који указују да је корупција кључни проблем због ког страни инвеститори не улежу средства у нашу земљу, као што су приватизација шећерана, туристичке агенције Путник, Књаз Милоша, Ц-маркета, НИП Новости, Шинвоза, као и случајеве предузећа онемогућених да инвестирају због интереса власника Луке Београд (Технохемија и Бриф).

Извештај о конверзији права коришћења у право својине 16 хектара земљишта на Новом Београду предузећу ДелРеал, без накнаде

- Савет је 14. марта 2011. обавестио јавност да је конверзија права коришћења на грађевинском земљишту у право својине на начин на који је дефинисана актуелним Законом, један од најочигледнијих примера спреге између крупног капитала и извршне власти, којом се законом стварају услови за системску корупцију. Као очигледан пример изнето је Решење о конверзији Секретаријата за имовинско-правне послове Градске управе Београда, којим је предузећу ДелРеал 1 признато право својине на земљишту у државној својини без обавезе плаћања накнаде. Реч је о 16 хектара земљишта на атрактивној локацији, које је овим решењем поклоњено предузећу за које се претпоставља да је у власништву Мирослава Мишковића

Извештај о приватизацији Компаније „Новости“

- Извештај достављен Влади 17. маја 2011. Године

„Новости“ су 2000. године биле предузеће у 100% друштвеном власништву. У њему није започет поступак својинске трансформације, нити је надлежно министарство након 2001. године иницирало приватизацију. Надлежним институцијама било је познато да је упис акционарског друштва у регистар суда 2002. године незаконит, јер није било законито спроведене приватизације. Влада је 2006. године наложила Министарству привреде да изврши ревизију власничке структуре, што Министарство није учинило. Да је извршена ревизија, било би утврђено да је државни удео у капиталу „Новости“ знатно већи од уписаног, јер у процену капитала није ушла зграда у Косовској улици која је у државном власништву. Без процене зграде није се могла утврдити власничка структура, а да ју је Министарство извршило, већински пакет акција „Новости“ продавала би држава. У том случају, међутим, продаја акција би у јавности била праћена као приватизација државног капитала за коју је одговорно Министарство, а не као приватни посао између акционара и три непознате иностране фирме. Овакав начин продаје довео је до тога да преузимање

најтиражнијег дневног листа у Србији прође као да се ради о послу који није од јавног интереса. Одлуке које су потом доносиле Комисија за хартије од вредности и Комисија за заштиту конкуренције, омогућиле су купцу да пет година незаконито располаже „Новостима“. Савет је препоручио Влади да анализира како је групи људи на челу са Манојлом Вукотићем омогућено да у надлежне привредне регистре упишу промене које се нису догодиле, а да затим свој договор са Миланом Беком о продаји незаконито прибављене имовине реализују на тржишту хартија од вредности, као и да иницира приватизацију Штампарије „Борба“, која се од 2002. године налази под контролом интересне групе која стоји и иза незаконите приватизације „Новости“.

У допису који је Влади достављен уз Извештај, Савет је предложио одржавање састанка на којем би било разматрано шта се може предузети како би се отклониле последице кршења закона у приватизацији „Новости“, чиме би се спречило увећање штете по државу. Одговор Владе није стигао ни две недеље касније, а Савет је 1. јуна 2011. Извештај доставио медијима на конференцији за новинаре.

На исти начин на који је игнорисало чињенице, документацију и анализе које им је достављао Савет, тужилаштво такође није процесуирало ни велики број кривичних пријава које су подносила правна и физичка лица у вези са случајевима које је Савет анализирао у својим извештајима. Као карактеристичне примере навешћемо и Извештаје Савета о “Југоремедији” и “Националној штедионици”, достављене Републичком јавном тужилаштву 3. фебруара 2005. године. Део документације и података који су били предмет анализе Савета у раду на овим Извештајима, укључени су и у кривичну пријаву коју је 17. фебруара исте године предузеће Генемп Традинг Лтд. поднело Окружном јавном тужиоцу у Београду против тадашњих високих функционера владе и других државних институција Млађана Динкића, Мирољуба Лабуса, Весне Џинић, Душана Лалића, Николе Живановића, Младена Спасића и Мире Ерић Јовић, за кривична дела злоупотребе службеног положаја и прања новца. Генемп Традинг Лтд. је тужилаштву доставио доказе да су ова лица открила токове новца изнетог из Србије на Кипар деведесетих година преко Београдске банке, али да су онемогућили да новац буде враћен Републици Србији. На молбу Савета да нас известе о статусу ове кривичне пријаве, Више јавно тужилаштво у Београду нам је 7. фебруара 2011. године, шест година након подношења кривичне пријаве Генемп Традинг Лтд, доставило информацију да је предмет у фази преткривичног поступка.

Поред извештаја и кривичне пријаве Савета, и мали акционари Луке који су 2005. године продали акције у поступку преузимања, поднели су фебруара 2008. године кривичну пријаву Окружном јавном тужилаштву у Београду против тадашње директорке и чланова управног и надзорног одбора Луке. Ова кривична пријава је одбачена. Поред ње, група од 730 малих акционара Луке покренула је у новембру 2007. године пред Трговинским судом у Београду парнични поступак против Луке “Београд” на име накнаде штете која им је проузрокована у поступку преузимања. Они су децембра исте године упутили Републичком јавном правобраниоцу захтев за ступање у поступак на страин тужиоца, имајући у виду да је и Република Србија оштећена у поступку преузимања акција Луке као један од продаваца. Републичко јавно правобранилаштво је одбило овај захтев, а Привредни суд је 29. октобра 2010. године одбио тужбени захтев малих акционара. Тужиоци су уложили жалбу Привредном апелационом суду.

Незаконито преузимање Луке “Београд” и планови њених садашњих власника да затворе ово предузеће, да би на његовом и околном земљишту изградили стамбено-пословни комплекс, угрозили су не само мале акционаре и раднике Луке, већ и инвеститоре на локацијама у близини лучког земљишта, које власници Луке на разне начине настоје да отерају да би реализовали своје планове. Због притисака од стране Луке “Београд” и незаконитог поступања државних органа које иде на руку плановима нових власника Луке, кривичне пријаве су поднели следећи инвеститори:

- Инвестициони фонд БРИФ ТЦ из Луксембурга, који је 2004. године на лицитацији добило право закупа на 15 хектара земљишта за које су заинтересовани власници Луке. БРИФ до данас није успео да реализује инвестицију ради које је пре седам година узео земљиште у закуп, због чега су 18. децембра 2009. године поднели Окружном јавном тужилаштву – Специјалном тужилаштву кривичну пријаву против градоначелника Београда Драгана Ђиласа, петоро високих функционера Града Београда и Милана Бека за кривична дела злоупотребе службеног положаја и трговине утицајем. У вези са овом кривичном пријавом још увек није предузета ни једна процесна радња.
- Ристо Гојковић, купац предузећа „Технохемија“, коме је Агенција за приватизацију раскинула купопродајни уговор иако је испунио све уговорне обавезе. Земљиште овог предузећа део је локације на којој власници Луке планирају изградњу стамбено-пословног комплекса „Град на води“. Ристо Гојковић је 19. маја 2010. године поднео Првом основном јавном тужилаштву у Београду кривичну пријаву против осморо одговорних лица у Агенцији за приватизацију за кривично дело злоупотребе службеног положаја, а 18. новембра је истом тужилаштву за исто кривично дело поднео и кривичну пријаву против директора Агенције за приватизацију Владислава Цветковића. У вези са првом кривичном пријавом Ристо Гојковић је 3. фебруара 2011. године саслушан у Првом одељењу Управе криминалистичке полиције у Београду, на основу Захтева за прикупљање потребних обавештења Првог основног јавног тужилаштва у Београду.

Ниједан извештај, нити кривична пријава Савета до данас нису процесуирани, као ни велики број кривичних пријава које су Савету достављали грађани подносећи представке са сумњама на корупцију, јер лица која се наводе у овим пријавама уживају заштиту власти. Насупрот томе, одмах се процесуирају кривичне пријаве и тужбе за клевету које против председнице Савета подносе особе које се наводе у извештајима Савета.

Кривична пријава због незаконите приватизације компаније Новости

- Кривична пријава достављена је Вишем јавном тужилаштву у Београду 16. јуна 2011. године

Како од Владе Србије није стигао никакав одговор у вези са Извештајем о приватизацији компаније Новости, а у жељи да помогне Тужилаштву у раду на случајевима доминантне, системске корупције, Савет је поднео кривичну пријаву против седам особа због основане сумње да су починиле кривична дела злоупотребе службеног положаја, преваре, фалсификовања исправе и удруживања ради вршења кривичних дела. Особе обухваћене

кривичном пријавом сумњиче се за незаконит упис акционарског друштва НИП Компанија Новости а.д.у Регистар Трговинског суда 2002. године и за кршење закона у поступку преузимања акција током 2005. и 2006. године. Последице тих незаконитости до данас нису отклоњене.

Савет је дуго и брижљиво радио на прикупљању и анализирању документације у вези са тим случајем и током рада пронашао запањујуће много незаконитости у том поступку, који представља прави пример организованог криминала и корупције која се догађа годинама.

Будући да се ради о добро истраженом феномену доминантне системске корупције и да су уз кривичну пријаву достављени релевантни докази, очекивали смо да ће Тужилаштво брзо покренути поступке и о томе обавестити јавност. Међутим, ни два и по месеца касније нема никаквих информација о статусу ове кривичне пријаве.

Извештај о штетним пословима по Азотару из Панчева

- Извештај је прослеђен Влади Србије 23. јуна 2011.

Савет за борбу против корупције проследио је Влади Србије Извештај о уговарању штетних послова, због којих би Азотара из Панчева могла да претрпи штету већу од 17 милиона евра. Штетне послове у име Азотаре, уговарао је привремени заступник капитала, Радосав Вујачић. У Извештају који смо проследили Влади наводи се да је Вујачић, који је уједно и заменик Душана Бајатовића, генералног директора Јавног предузећа Србијагас, склопао уговоре, у којима се као јемац појављује управо „Србијагас“, чији је, иначе, највећи дужник панчевачка Азотара. У исцрпном Извештају заснованом на чињеницама из прикупљене документације, указали смо на склапање такозваних асиметричних уговора, који се потписују на штету једне стране, у овом случају „Азотаре“ из Панчева, али и Дирекције за робне резерве, што представља типичан пример системске корупције у државним предузећима. Због тога је Савет за борбу против корупције позвао Владу Србије и друге надлежне институције да изврше контролу спорних уговора, укупног пословања ХИП Азотаре Панчево и утврде одговорност привременог заступника капитала, Радосава Вујачића, јавног предузећа Србијагас, као и да Влада Србије и друге надлежне институције, сходно својим овлашћењима, изврше увид у рад Агенције за приватизацију и преиспитају начин њеног рада, пошто постоје бројне индиције да та институција не извршава своје обавезе у складу са законом.

Као и у претходним случајевима, и у овом, Савет и даље чека одговор Владе.

Допис Влади поводом притисака извршне власти на „Југоремедију“

- Достављено Влади Србије 27. јула 2011.

Савет се обратио Влади у вези са константним притисцима извршне власти на зрењанинску фабрику лекова „Југоремедија“, који имају за циљ да се смени управа изабрана гласовима већинских власника, приватних акционара, а да Министарство економије постави менаџмент у компанији у којој је држава мањински акционар, и то акционар без права гласа за избор чланова управе. Поступање Министарства економије и

Министарства унутрашњих послова у „Југоремедији“ упућује на забрињавајући закључак да у предузећима у којима је држава сувласник, њени представници злоупотребљавају чињеницу да су истовремено и део извршне власти, односно користе своју позицију за притиске на приватне власнике. У „Југоремедији“ ови притисци иду тако далеко да пословне одлуке донете на Скупштини и Управном одбору у складу са законом, постају предмет константне полицијске истраге. Притом, ова истрага не обухвата све чланове органа управе на којима су одлуке доношене, већ је искључиво усмерена на истакнуте носиоце пословних активности, што парализује рад предузећа и нарушава његов пословни углед у мери која угрожава његов опстанак. Зато је Савет препоручио Влади да утврди позадину ових притисака, јер ће једино на тај начин отклонити сумње у своју умешаност.

Ни на ову препоруку Влада није доставила Савету никакву повратну информацију.

Извештај о притисцима и контроли медија у Србији

- Извештај је достављен Влади Србије 29. августа 2011.

Савет за борбу против корупције је на основу анализе обимне документације припремио Извештај о притисцима и контроли медија у Србији. Савет је на овом Извештају радио дуго у жељи да јавности предочи што више квалитетних података, који ће прецизно указати на суштину проблема у овој области. Савет је прикупио податке на основу којих се може закључити да се над медијима у Србији врши снажан политички притисак, због чега је над њима успостављена потпуна контрола. Више не постоји медиј из којег грађани могу да добију потпуне и објективне информације, јер под снажним притиском који стиже из политичких кругова, медији прећуткују догађаје или о њима извештавају селективно и непотпуно.

Како је слобода медија у Србији доведена у питање, а пошто без слободних медија нема ни борбе против корупције, Савет за борбу против корупције од 50 најважнијих државних органа у Србији затражио документацију о свим облицима сарадње са медијима, агенцијама за односе са јавношћу, маркетиншким агенцијама, продукцијским кућама и другим медијским субјектима у периоду од јануара 2008. до краја јуна 2010. године, како би се утврдили начини на које државни органи остварују свој утицај на медије. Анализом су била обухваћена сва министарства Владе Републике Србије, поједина републичка јавна предузећа, нека градска комунална предузећа, агенције и друга државна тела. Савет је, такође, анализирао званичну власничку структуру највећих медија у Србији.

Савет је током анализе обимне документације уочио три главна проблема медија:

1. нетранспарентност медијског власништва;
2. економски утицај државних институција на рад медија кроз различите типове буџетских давања;

3. проблем РТС-а који уместо јавног сервиса, има улогу сервиса политичких странака и владајућих елита, што све за последицу има затвореност медија за бројне проблеме са којима је Србија суочена, па и за проблем корупције.

Савет је Извештај о притисцима и контроли медија у Србији са предлогом мера, осим Влади Србије, проследио и свим институцијама, удружењима и асоцијацијама које се баве медијима, са жељом да о томе отворимо заједничку расправу, јер без одговора на питање ко и на који начин контролише медије, не може бити ни квалитативних демократских помака у Србији, што подразумева и ефикасну борбу против корупције. **Савет је препоруке из Извештаја доставио Министарству културе, информисања и информационог друштва као прилог јавној расправи о Нацрту Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији до 2016. године.**